

2014-03-31

(Dnr SU FV-1.1.3-0115-14)

Regeringskansliet
(Justitiedepartementet)
103 33 Stockholm

Remiss: Överskudsättning i creditsamhället?, (SOU 2013:78)

Uppdraget för utredningen har varit ”att föreslå en åtgärdsinriktad strategi för att motverka överskudsättning”. Utredningen har därmed som huvudsaklig uppgift haft att fundera över och kartlägga problem som sammanhänger med överskudsättning och lämna allmänna förslag till förbättringar. Utredningens slutsatser utmynnar inte i förslag till konkreta lagstiftningsåtgärder utan snarare till att utpeka och belysa olika problemområden där mera precisa åtgärder bör övervägas av lagstiftaren.

Den lämnade bakgrunden till frågan om överskudsättning innehåller stoff som har betydelse för utredarnas överväganden. Man har dock inte berört frågor om skattemässig avdragsrätt för räntor m.m. eller frågor om tillämpning av redovisningsregler när det gäller nya bostadsrättsföreningar, båda frågor som har stor praktisk betydelse i sammanhanget. Kanske anses dessa frågor ligga utanför utredningsuppdraget.

Den bakgrund som har lämnats i utredningen är genomgående relevant och bör kunna utgöra en rimlig grund för det vidare arbete som utredningen bör ge upphov till. Som framgår av de särskilda yttrandena är utredarnas enighet dock inte total, och det kan finnas skäl att beakta vissa av de synpunkter som framförts i särskilda yttrandena. Innan beslut fattas om rättestak måste noggrant övervägas konsekvenserna av en sådan åtgärd. Det finns också skäl att inte införa bestämmelser som bryter den civilrättsliga reglering som finns på ett mindre genomtänkt sätt. Därvid bör man också särskilt väga in effekten av en slutlig preskription.

Juridiska fakultetsnämnden kan i många delar ansluta sig till de slutsatser utredningen drar angående behovet av åtgärder för att hantera privatpersoners överskudsättning, både vad gäller lagstiftning och andra åtgärder såsom utbildning och stöd i olika former. På den punkten måste dock utredningens tankar även samordnas med vad som sker i utbildningssystemet.

Fakultetsnämnden ser det som en viktig uppgift för lagstiftaren att tillhandahålla en lagreglering på detta område som främjar möjligheterna till rehabilitering för personer med

Juridiska fakultetsnämnden

stor skuldsättning samt förebygga uppkomsten av för stora enskilda skulder. Det är dock en grannliga uppgift för lagstiftaren att finna en balans mellan behovet för enskilda av kredit, marknadsföringen av krediter, villkoren för krediter och indrivningssystemet. Särskilt viktigt är att det utreds ordentligt om en absolut preskriptionstid är en lämplig förändring, liksom hur en modernisering av ockerbestämmelserna i avtalslagen och brottsbalken kan genomföras, men även övriga föreslagna åtgärder bör utredas ytterligare för framläggande av lagförslag. Målsättningen bör vara att rättsreglerna stöder uppkomsten av balanserade kreditförhållanden på sådant sätt att enskilda inte hindras från att uppta kredit i olika sammanhang och att dessa krediter lyder under rimliga villkor. Skillnader i styrka och kunskap mellan kreditgivare och kredittagare ska inte innebära ett orimligt övertag för kreditgivarsidan men samtidigt bör inte möjligheten att erhålla kredit inskränkas i betydande utsträckning.